

GJUVSGRENDI KRAFTVERK SUS

29. april

2011

Kommentarer til høringsuttalelser i forbindelse
med høring av konsesjonssøknad for Gjuvsgrendi
kraftverk, Nore og Uvdal kommune.

Gjuvsgrendi 29.april 2011

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) i Nore og Uvdal kommune. Tilsvar fra Gjuvsgrendi kraftverk SUS i forbindelse med høringsuttalelser til konsesjonssøknaden.

Bakgrunn

Vi viser til oversendelse av høringsuttalelser, e-post datert 23.3.11, der Dere ber om Gjuvsgrendi kraftverk (GK) sine kommentarer til disse.

- Nore og Uvdal kommune
- Fylkesmannen i Buskerud
- Buskerud fylkeskommune
- EB Nett AS
- Nore Energi AS
- Naturvernforbundet i Buskerud
- FNF Buskerud

GK sine kommentarer til de enkelte uttalelsene:

Nore og Uvdal kommune:

- 1. Området brukes i liten grad som turområde av allmennheten. Veien gjennom området er tilførselsveg til hyttefelt og utfartsområde i Breiset.*
- 2. Nore og Uvdal kommune har tidligere gitt positive signal til utnytting av kraftpotensialet i kommunen. Dette er viktig som tilleggsnæring i landbruket, for å opprettholde bosetting og som et bidrag til fornybar energi. Vi vil også her signalisere at vi er positive til gjennomføring av tiltaket.*
- 3. Det må settes krav til arbeidet som gjør at inngrepene blir minst mulig synlige i landskapet både under byggefasen og ved avslutning av byggearbeidene. Det må settes krav til avbøtende tiltak som ivaretar de store verdiene knyttet til biologisk mangfold og verneverdier.*
- 4. I søknaden nevnes en rekke forslag til avbøtende tiltak som det er viktig at følges opp gjennom den videre prosessen. I tillegg til foreslåtte tiltak, vil det være viktig at arbeid som berører/ stenger veien inn mot Breiset gjøres tidsbegrenset, unngår utfartstider og varsles i god tid.*

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

1. Ok
2. Vi er takknemmelige for den positive innstillingen til prosjektet etter omsøkt løsning. Videre ønsker vi å legge til at NMK-utvalget i Nore og Uvdal kommune gikk enstemmig inn for prosjektet etter befaring av prosjektområdet og møte på kommunehuset 27.januar 2011.
3. Tiltakshaver har, som eier og bruker av området, planlagt prosjektet i detalj ut i fra de kvalitetene som ligger i vassdraget. Vi mener de avbøtende tiltakene det er lagt opp til er i samsvar med de påviste naturkvalitetene som ligger der.
4. Etter et eventuelt positivt konsesjonsvedtak vil tiltakshaver legge opp til at planlegging av anleggsperiode foregår i samråd veilaget til Breisetveien som også tiltakshaver er en del av.

Fylkesmannen i Buskerud, Miljøvernavdelingen :

1. *Gjuvsgrendi Kraftverk søker om å regulere Eidsåa i Nore og Uvdal til kraftproduksjon*
2. *Fylkesmannen viser også til at store deler av vassdragene i kommunen allerede er utbygd, og tatt i bruk til produksjon av vannkraft. Det er derfor viktig at noen av sidevassdragene blir bevart som områder for naturopplevelse.*
3. *Det var derfor ikke mulig å få undersøkt forholdene i selve kløfta*
4. *Her er det også et ganske rikt ospeholt med funn av vedboende sopp som står på rødlista.*
5. *Det er opplyst at en rovfugl art som står på rødlista hekker i nærområdet til utbyggingsområdet Fylkesmannen vil derfor fraråde at Eidsåa blir utbygd til vannkraftproduksjon, og anbefaler at søknaden ikke imøtekommes.*
6. *Når det gjelder naturtyper vil den gamle barskogen sør for Sønstegard kunne gå tapt ved bygging av kraftstasjonen.*
7. *Generelt har området i følge den naturfaglige rapporten, kvaliteter knytta til både fuktig høyproduktiv granskog i bekkekløft. Det er også relativt rik lågurt granskog med potensial for jordboende sopp, samt store mengder død ved. Dette er det for øvrig det mest kompakte granskogspartiet langs indre deler av Eidsåas bekkekløftlandskap.*
8. *Det er ørret i Eidsåa. Dette er både stasjonær ørret og fisk som har opprinnelse i vatn lenger oppe i vassdraget. Redusert vannføring mellom inntak og utløp fra kraftstasjon vil føre til mindre vanndekket areal, og redusert biologisk produksjon i elva. Dette vil igjen redusere forholdene for fisk i elva*
9. *Rapporten er også noe mangelfull i forhold til vurdering av artsmangfoldet på enkelte strekninger i bekkekløfta.*
10. *Lokalt vil landskapet bli negativt påvirket ved bortfall av vann i enkelte juv og mindre fossestryk. Også terrenginngrep i forbindelse med bygging av selve kraftstasjon vil påvirke Området negativt.*
11. *Den økologiske tilstanden i elveløpet, i forhold til vannforskriftens krav, er vurdert å være fra god til meget god. I øvre deler av nedslagsfeltet er det noe påvirkning av sur nedbør. Her har det imidlertid pågått kalking med statlige midler for å bedre vannkvaliteten i en periode på over 20 år.*

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

Flere av innspillene berører biologisk mangfold. Det kan sies at rapportene om biologisk mangfold er utført av noen av Norges grundigste og kompetente biologer til arbeidet. Fylkesmannen har selv benyttet Biofokus i sitt arbeid med bekkekløftrapportene. Vår oppfatning er at flere av høringsuttalelsene fra Miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen ser ut til å bære preg av hastverksarbeid og for lite gjennomarbeidet. Dette synes vi er skuffende siden vi som grunneiere har brukt flere måneder i arbeidet på utarbeidelse av disse. Vi tror også Fylkesmannen hadde fått mer inngående kjennskap til påstandene som her blir lagt opp til gjennom en befaringsprosjektområdet.

1. Vi ønsker å presisere at Gjuvsgrenda kraftverk er planlagt som et elvekraftverk, som vil kjøre på tilgjengelig tilsig, og ikke et kraftverk med reguleringskapasitet som vil gi konsekvenser for miljø utover planlagt utnyttet elvestreng
2. Tiltakshaver vil oppfordre Fylkesmannen sin miljøvernavdeling til å se nærmere på prosjektet ettersom det kan virke som Gjuvsgrendi kraftverk her blir sammenlignet med tidligere store kraftutbygginger med en helt annen inngrepsdimensjon. I tillegg er det også viktig å opplyse at store deler av kommunen, deriblant mindre vassdrag, ligger inne i verneplaner som ikke vil tillate en tilsvarende ressursutnyttelse for prosjekt som her blir omsøkt.
3. Dette medfører ikke riktighet. Det som er beskrevet i miljørapporten om kløfta er: *“Likevel kan det være viktige arter av mose og lav som er oversett særlig på utilgjengelige bergvegger, uten at vurderingen av potensialet vil bli endret av den grunn.”*
4. Dette ospehøltet går klar av tiltaket og ospehøltet er i tillegg gammel beite/slåttemark som står for tur for å ryddes for å ta tilbake den gamle kulturmarka på Ramsrud. Her er det planlagt å ha geiter på beiting for å beholde det åpent. Det er også en godkjent lett traktor veg nederst på dette jordet som er påbegynt (Langmannsvegen).
5. Denne opplysningen er ikke oppdatert i forhold til dagens situasjon ettersom den rødlistede kongeørnen det her blir vist til ikke har vært registrert her siden første halvdel av 1990 tallet. Registreringen sier mulig hekkeplass (S.E. Lund, B.R. Hegg). Den antatte hekkeplassen ligger i godt i synet fra Ramsrud og det er ikke observert noen hekking der. Det har vært søkt etter hekkeplasser i hele lia nord for kvanna av Thor Erik Jelstad eventuelt m. f. (Rovfugl gruppa i Naturvernforbundet i Buskerud) men ingen hekkeplass er lokalisert. Hekkeplassene er antatt nord for området hvor kraftverkprosjektet er.
6. (Lok. nr. 2. Sønstegard sørvest) Ettersom denne lokaliteten er **lokalt viktig** hørers dette drastisk ut ettersom biologene beskriver det ut fra nå-situasjonen. Denne barskoglokaliteten er i følge skogbruksplanen på 7,8 mål herav 7,4 produktiv den er i hogstklasse 5A og kan etter skogbruksplanen hogges. Det er da en viss sannsynlighet for at denne blir hogd de nærmeste årene uansett for å følge skogbruksplanen. Følger en skogbruksplanen vil følgelig også denne lokaliteten gå tapt.
7. Denne kommentaren er satt inn i en slik sammenheng i høringsuttalelsen at den kan oppfattes slik at det gjelder hele prosjektområdet. Dette er ikke tilfellet det gjelder bare “Lok. nr. 2. Sønstegard sørvest”. Kommentert i punkt ovenfor. Og riktig sitat fra biologisk mangfold rapporten gjeldende Lok. nr. 2. Sønstegard sørvest skal være “Området har ikke

spesielt store naturverdier, men skiller seg likevel ut ved å ha kvaliteter knyttet til både fuktig høyproduktiv granskog i bekkekløft, relativt rik lågurtgranskog med potensiale for jordboende sopp, og ganske store mengder død ved (selv om kontinuiteten er dårlig). Dette er det mest kompakte granskogspartiet langs indre deler av Eidsåas kløft.”

8. Det kan diskuteres hvilken påvirkning reduksjonen har i løpet av sommermånedene hvor det er ingen eller lite nedbør. I denne perioden vil vannstanden være under minstevannføring og kraftverket vil stå i disse periodene på opptil flere uker. Vil vel si at det er en begrensende faktor som påvirker mer produksjonen og den biologiske aktiviteten. Viser i denne sammenhengen til avrenningskurven i søknaden.
9. Det har sammenheng at i øvre deler av prosjektet har veier tett inntil på begge sider og at artsmangfoldet er begrenset på denne strekningen.
10. Juv i vassdraget er lite synlig og tilgjengelig for allmennheten verken før, under eller etter en eventuell utbygging. I forhold til allmenne interesser bør derfor vannføring som landskapselement (eller redusert vassføring) tillegges lite vekt.
11. Det er minimalt av kalkingen som går ned i Eidsåa ifølge mail fra Terje Nilsen Det er investert privat både i arbeid og kroner i oppbygging av fiskevann øverst i vassdraget (Store-Tjønna) med både utkjøring av skjellsand og noe gyttegrus samt etablering av bedre gytteforhold.

Terje Nilsen skriver “De vannene som blir kalket med helikopter er: HOLMVANN, ROSETVANNET, LANGEVANN, ØVRE og NEDRE SPRENGTJØNN HAUSTTJØNN OG KROSSTJØNN. Vi kjører også ut noe kalk med snøscooter. Det er satt ut sekker med kalkstein i elva som kommer fra Stortjønna og renner ut i Breisethvannet en gang. Det er 4 – 5 år siden. Det er det eneste som har hatt betydning for Eidsåa. Ingen av de vannene som blir kalket med helikopter renner ut i Eidsåa.”

Rødlistearter

Refererer til rapporten

Omfang og betydning

Det kan være litt vanskelig å bedømme i hvor stor grad de forskjellige lokalitetene vil bli berørt av en eventuell utbygging. Når det gjelder Lok. nr. 1, **Eidsåis bekkekløft, så er omfanget regnet å bli relativt lite fordi kvalitetene i bekkekløfta trolig er lite avhengig av den fukten som elva bringer med seg.** Sidebekker og fuktig betyr kanskje noe for verdiene her, men kvalitetene i området er først og fremst knyttet til at det er ei ganske dypt nedskåret bekkekløft, der det er topografien som skaper fuktigheten og stabiliteten. Når det gjelder lok. nr. 2, den gamle granskogen ved Eidsåi, så vil det ikke være mulig å unngå at det meste av denne blir ødelagt ved å plassere kraftstasjonen her. Om mulig hadde det kanskje vært en tanke å flytte stasjonen litt lenger nedover langs elva? Omfanget for lok. nr. 3 og 4 (de to lauvskogslokalitetene) er imidlertid noe vanskeligere å bedømme. Om det er mulig å gå forbi de to lokalitetene på oversiden, så vil selvsagt også det negative omfanget for begge bli ubetydelig. Det mest sannsynlige er likevel at det blir vanskelig å gå utenom hele lok. nr. 4, høgstaudebjørkeskogen, mens lok. nr. 3, ospeholtet trolig kan gå klar. Også for lok. nr. 5, kalkknausen vil negativt omfang og betydning bli ubetydelig. Slik planene nå foreligger, så vil samla omfang måtte vurderes som **middels/stort neg.**, da en lokalitet av middels verdi delvis ville kunne gå tapt (lok. nr. 4), mens så å si hele lok. nr. 2 vil gå tapt. Betydningen av tiltaket blir vurdert som **middels neg.** ut fra verdi og omfang.

Buskerud Fylkeskommune :

1. *Utviklingsavdelinga i fylkeskommunen kjenner ikkje til automatisk freda kulturminne i området, men går ut frå at dersom det blir gitt konsesjon skal det gjennomførast arkeologiske registreringar i høve til kulturminnelova §9. Me syner til kulturminnelova sin §§ 8 og 9 om undersøkingsplikta ved planlegging av offentlege og større private tiltak og §10 om at utgifter til særskild gransking må dekkast av tiltakshavar.*
2. *Det er på bakgrunn av dette viktig med eit skikkelig kartgrunnlag for å vurdere omfang av ymse tiltak.*
3. *Budsjett for registreringane kan setjast opp når planlagt tiltak er endeleg fastsett. Det beste er om ein er tidleg ute i høve til dette slik at tilhøvet til eventuelle kulturminne ikkje stoppar planprosessen unødig opp. Utviklingsavdelinga i fylkeskommunen ynskjer tilbakemelding på vidare saksgang når dette ligg føre.*

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

1. *Ok. Vi er heller ikke kjent med at det er potensial for automatisk freda kulturminne, men vil følge opp bestemmelsene i kulturminneloven § 9 etter et eventuelt positivt konsesjonsvedtak.*
2. *Ok, dette kartgrunnlaget vil vi kunne framskaffe når dette blir aktuelt.*
3. *Ok, vil kontakte fylkeskommunen så snart videreføring av prosjektet blir aktuelt.*

EB Nett AS

1. *De nye stasjonene er planlagt med en installert ytelse på 3,5-4,2 MVA i Eidsåa og 3,2 MVA i Gjuvsgrendi. Siden det ved lettlast allerede er overskudd av produksjon i nettet, og de nye stasjonene vil produsere for fullt i lettlast, vil produksjonen som må tas ut over transformatorene i Nore 1 øke med 6-7 MW. Dette vil føre til at en i perioden mai-september vil få overlast på 2-3 MW på transformatorene i Nore 1. Som eier av transformatorene i Nore 1, informerer vi om at hvis omsøkte stasjoner etableres, må en påregne og redusere produksjonen i de periodene av året hvor belastningen overstiger kapasitetsgrensen på transformatorene.*
2. *Det kan imidlertid opplyses om at det er igangsatt en utredning for å vurdere innmatingen til 22 kv. I dette arbeidet inngår også tilknytning av småkraftverk*

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

1. *Det er positivt å høre at det noe ledig kapasitet for prosjektene Gjuvsgrendi og Eidsåa kraftverk pr i dag. Ettersom vi er kjent med at Nore prosjektene innehar reguleringskapasitet som tilsier at disse kan produsere i perioder når tilsiget til elvekraftverkene er lite, og ofte strømprisene relativt høyere, er vi positive til å inngå produksjonstilpassingsavtale for de potensielle 2-3 MW som her kan bli en kapasitetsutfordring.*
2. *Ok, det er positivt å høre at det er satt i gang arbeid for å få utvidet fremtidig nettkapasitet.*

Nore energi AS

SAMMENDRAG:

At Norge trenger ny kraft er gjenspeilet gjennom kraftpris og at rasjoneringsplanene for kommuner og kraftforsyning er beordret funnet fram og oppdatert av myndighetene.

Vi beklager at regelverket for anleggsbidrag legger opp til helt ulike vilkår for tilknytning av kraftverk i utbyggingsområder, avhengig av kapasitet i nettet er oppbrukt eller ikke.

Det er kapasitet i nettet på gitte vilkår og under gitte forutsetninger, herunder om konsesjon gis til Øktodden eller ikke.

Det bør ikke gis anleggskonsesjon, men elektrisk konsesjon løses gjennom områdekonsesjonæren

Det må tas høyde for anleggsbidrag og tekniske vilkår for anlegget.

Som avbøtende tiltak foreslås vilkår om stetsevarende fritt rør for elektrisk kabel og måling / samband for områdekonsesjonær på Gjuvsgrendi kraftverk og det samme samt en traseendring på kabel til Eidsåa.

Som netteier er det ønskelig å ha et anlegg i nettet som er i stand til å produsere kraft og gi bidrag til kraftnettet også på vinterstid, og det er ønskelig at NVE som konsesjonsgiver medvirker til at det kan skje.

NVE kan bidra til lokal forsyningssikkerhet og beredskap ved å sette krav til mulighet for øydrift av anlegget.

Vi ser positivt på lokal verdiskapning gjennom lokal kraftproduksjon og anbefaler at konsesjon gis på nærmere fastsatte vilkår.

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

Det er positivt å høre Nore energi støtter prosjektene og anbefales at konsesjon gis. Det er også positivt at det er ledig kapasitet for prosjektene Gjuvsgrendi og Eidsåa kraftverk pr i dag gitt visse vilkår. Når det gjelder anleggsbidrag ønsker tiltakshaver å komme tilbake til Nore energi når et positivt konsesjonsvedtak er tildelt for å se nærmere på hva som kan kreves for dette innenfor energilovens bestemmelser ved utbyggingstidspunkt.

Naturvernforbundet i Buskerud (NIB):

- 1. Det foreligger ingen samlet oversikt og plan for småkraftutbygging i Buskerud. Naturvernforbundet ser at dette faktum bidrar til en bit-for-bit utbygging av både vernede og ikke vernede vassdrag i vårt fylke. Omfanget av småkraftutbygging er stort og uoversiktlig både på landsnivå og fylkesnivå.*

2. *I de to foreliggende utbyggingssøknadene er sumvirkningen for dette vassdraget ikke tilstrekkelig vurdert. NIB vil også peke på at det er uheldig å gi utbyggingstillatelser innenfor kartfestede naturtyper som er vurdert som viktige (B) og svært viktige (A-områder). Vi viser til Naturbase hos Direktoratet for naturforvaltning, samt til konsesjonssøknadens miljøutredninger. Vi vil understreke at det er påvist en lang rekke rødlistede arter i området. Økologisk sett er en rekke lav og mosearter avhengige av stabilt fuktige livsmiljø.*
3. *NIB vil hevde at vassdraget ikke må bygges ut når konsesjonssøknaden inneholder en vurdering som tilsier middels til sterkt negativ konsekvens for biologisk mangfold og verneinteresser.*
4. *NIB ser dessutan med uro på at NVE har dokumentert at småkraftverk ofte drives ulovlig mht minstevannføringer.*
5. *Naturvernforbundet i Buskerud viser både til vår egen befarings i 2002 og til miljøutredningene for begge kraftverk og vil primært gå mot begge utbygginger. Subsidiært vil vi hevde at regulering av den nedre del av vassdraget (Eidsåa kraftverk) vil være til størst skade og ulempe for naturen av de to planlagte kraftverkene.*
6. *Avslutningsvis vil vi nevne at det finnes en gammel dam etter tidligere kraftverk i elva nede ved hovedvegen. Alternativt kan utbygging skje ved at fallet fra brua og et stykke nedover utnyttes. Vi viser til konsesjonssøknaden for Eidsåa side 52 (foto). Dette alternativet er imidlertid ikke utredet.*

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

1. Dette er en påstand som går igjen i flere av Naturvernforbundet sine uttalelser uten at det har blitt dokumentert. Vi kan informere Naturvernforbundet om at det er svært få potensielle småkraftprosjekt i Buskerud, så noen "bit for bit" utbygginger er ikke mulig å få til. Mye av grunnen til at potensialet er lavt er kommet blant annet som en konsekvens av Trillemark vernet som resulterte i at flere potensielle småkraftprosjekt ble vernet til evig tid.
2. Det er utført flere undersøkelser av biologer med spesialkompetanse i vassdraget. Ingen kan direkte konkludere med at prosjektene som her er omsøkt vil forringe de omtalte naturtypene i stor grad. Flere av disse er også mer "utsatt" som et resultat av skogrydding eller tømmerhogging. Dette er en næring som har eksistert i området i flere generasjoner og det er da verdt å merke seg at det finnes viktige naturtyper som er tilpassingsdyktige i forhold til normal ressursutnyttelse. Vi viser også til miljørapporten der det står at undersøkelsen av området viser at fuktkrevende vegetasjon utenfor selve elvefarene får vanntilgang fra liene.
3. Dette er vi sterkt uenige i. Naturvernforbundet må også merke seg at prosjektene vil bidra til Norges forpliktelser til å bygge ut 20 % økt fornybar energi innen 2020.
4. Undersøkelsen som det her vises til er prosjekt som ikke er konsesjonspliktige og der lokale kommuner har hatt en for dårlig oppfølging etter utbyggingene. Både Gjuvsgrendig og Eidsåa vil bli fulgt opp av NVE i en detaljplanfase og det vil komme krav til å kunne dokumentere minstevassføringslapp til en hver tid for begge prosjektene.

5. Dette er vi sterkt uenige i. Vi mener en befaring av området samt litt "edruelighet" og realisme i forhold til hvilke effekter småkraftverkene vil gi eksisterende naturtyper vil gi et motsatt utgangspunkt enn NIB.
6. Dette prosjektet ble bygd under krigen for datidens bruk. Prosjektet er alt for lite til å kunne være et aktuelt fornybarprosjekt.

Forum for natur og friluft Buskerud:

1. FNF Buskerud vil med dette støtte uttalelsen fra Naturvernforbundet, datert 27. desember 2010, og er derfor mot begge utbygginger

Gjuvsgrendi kraftverk (GK) :

1. Dette er ikke overraskende ettersom Naturvernforbundet er en del av FNFB. Vi er sterkt uenig i denne uttalen.

Avsluttende kommentarer

Nore og Uvdal kommune har gitt positiv innstilling til utbygging av Gjuvsgrendi kraftverk etter omsøkt løsning. Med vekt på god utforming av anlegget, og påfølgende opprydding mener vi fordelene med tiltaket overstiger ulempene, og at byggingen av kraftverket etter omsøkt løsning vil være miljømessig akseptabelt.

Dagens regjering, samt Stortingsflertallet, er opptatt av å redusere skadelige klimautslipp. Som et viktig ledd i å erstatte forurensende kraftproduksjon med fornybar kraft har myndighetene lagt til rette på ulike måter for dette bl.a. utbygging av småkraftverk.

Når det gjelder de samfunnsmessige virkninger vil en eventuell utbygging, som omsøkt, styrke og utvikle eksisterende infrastruktur/næringsgrunnlag i området og i resten av Nore og Uvdal kommune. Det vil også skape mer verdiskaping til regionen gjennom bruk av lokale entreprenører. Det er også viktig å understreke at prosjektet vil som tilleggsnæring til de involverte gårdsbrukene bidra til å opprettholde bosetning og kulturlandskapet i området.

På bakgrunn av dette anbefaler vi NVE å gå inn for konsesjon på Gjuvsgrendi kraftverk – som Nore og Uvdal kommune.

Vennlig hilsen

grunneierne i Gjuvsgrendi kraftverk